

Steden moeten vrouwelijker worden

Door Ray Simoen

ARCHITECTUUR ■ In Maastricht komt hij vaak en graag. Maar Plein 1992 in de Maastrichtse wijk Céramique mijdt de Hasseltse architect Alfredo di Gregorio als de pest. Een gruwel noemt hij de tochtige tegelvlakke naast het Centre Céramique. „Je waait er compleet weg. Geen openbare ruimte om te verblijven.”

Het Plein is een exponent van wat Di Gregorio de design-georiënteerde architectuur noemt, oftewel „de gesel van heel de moderne maatschappij.” Deze vorm van in zich zelf gekeerde architectuur gaat het er niet om een stad leefbaarder te maken voor zijn bewoners maar is bedoeld om het ego te strelen van de designarchitect zelf, vindt de 54-jarige architect. „Die designarchitect komt dan met zijn project in de glossy vakbladen en wint daarmee

misschien een wedstrijd -een van de hoogmissen van de huidige beeldobsessie-.” En het streelt ook het ego van de bestuurder, die deze design ‘footprint’ mogelijk heeft gemaakt en daarmee zijn stad op de kaart heeft gezet, fulmineert Di Gregorio tijdens zijn lezing donderdagavond voor Studium Generale in Maastricht.

Al deze vaak geldverslindende en karakterloze design-overkill is het gevolg van de overdosis aan testosteron, waarmee tegenwoordig wordt gebouwd, meent de kleine Belg. Teveel mannelijkheid, te veel testosteron is gevaarlijk voor een stad, benadrukt hij. Wat een stad nodig heeft is meer vrouwelijkheid. „Een leefbare strad heeft ook geborgenheid nodig. Je moet je thuis kunnen voelen in een stad. Je

Plein 1992 in Maastricht. foto Harry Heuts

moet je de stad of een deel daarvan kunnen toe-eigenen.” Daarom is het nodig dat een stad volgens Di Gregorio ook vrouwelijke hoeken en kanten nodig. „Parkjes, kleinere binnenpleintjes, sluiptwegen of gewoon een bank onder een boom. Meer geborgenheid, minder kilheid.” Maar veel designarchitecten willen geen bomen en bankjes op hun pleinen omdat die het zicht bene-

men op de door hen ontworpen gebouwen rond dat plein, merkt hij cynisch op. Voor Di Gregorio is de stad geen designobject maar een persoon. Een hermafrodit, deels man, deels vrouw. Hij gaat daarin een stap verder dan zijn vriend, de inmiddels overleden wereldberoemde architect Aldo Rossi, die in Maastricht het Bonne-

fanten museum bouwde. Voor Aldo Rossi is de stad een samenstelling van herinneringen. De individuele en collectieve herinneringen maken een stad tot een stad. „Wie aan Rome denkt ziet het Vaticaan, het Colosseum enzovoort. Al die herinneringen bepalen het karakter van Rome.” Volgens Di Gregorio is de stad een levende persoon, die laag voor laag een geheugen opbouwt,

vreugde en ellende meemaakt. „Al die ervaringen en herinneringen samen met de gebouwen vormen de identiteit van de stad. Zo zal New York nooit meer hetzelfde zijn na 9/11. De stad heeft verkrampt gereageerd op de aanslagen op de Twin Towers. Dat zie je aan de bouw van de gebouwen. In Londen, waar ook aanslagen zijn geweest, heeft men ook verdriet gehad maar men is doorgegaan met leven en is positiever met die negatieve ervaringen omgegaan.” Wie in een stad wil (ver) bouwen moet de psyche ervan weten te doorgronden. „Dan pas kun je aan het werk gaan. Kleine stapjes werken altijd nog het snelst. De kunst van het gewone noem ik dat. Met gebouwen, die als vanzelf vanuit hun natuurlijke biotoop lijken te ontstaan, in plaats van achter een tekentafel met een computer erop.”